

Ingyenfüzet: „A hussertés-süldők tartása és takarmányozása“.

Ára 20 fillér

VASÁRNAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI KÉPES HETILAP

Szerkesztőség: V., Báthory-utca 24. szám.
(„Falú“ Országos Földművelésügyi Szövetség.)
Telefon: Automata 294—52.
Kiadóhivatal: VIII., József-körút 5. szám.
Telefon: József 463—09.

FŐSZERKESZTŐ:

SCHANDL KÁROLY dr.

Ejőfizetést díjak, a m. kir. földművelésügyi
miniszter által időnként kiadott „Rádiós gaz-
dasági előadások“ című füzetekkel együtt:
Egész évre 8 P. Félévre 4 P.
Negyedévre 2 P.

Budapest, 1931.

XII. évfolyam, 45. szám.

Vasárnap, november 1.

HALOTTAK NAPJA.

Elmulást hirdető őszi hangulatban, sárguló lombok között, ólomködös esős időben jön el évről-évre november második napja: a halottak ünnepe...

Kint a mezőkön minden aludni készül; a föld áldott méhe már befogadta az élet magjait s a felszántott dus televény sok-sok mély barázdájában az életrefakadt pécinyke szem lassan téli álomra szenderül. A fák lehullatják fonnyadt lombjukat; zizegő-suttogó avar terül már mindenütt a földre és a kopasz erdők fái között hűvös őszi szél muzsikál a száraz gallyakkal. A levegőgöböl elszállottak dalos barátaink s az utolsó gólyapárek is már valahol délvidéken találtak második hazát. Ősz van, az élet bucsuja, az elmulás csendes, utolsó órája...

Minden bucsuzás fájdalmas, még akkor is, ha mély-ségesen szép; minden elmulás szivetszakgató még akkor is, ha nem tart örökké...

Az élet fájdalmas bucsuzásának idejére tette az egy-

ház azoknak ünnepét, akik már elmentek közülünk: a halottak, — szeretteink és ellenségeink, embertestvéreink — ünnepnapjait. Emlékezzünk rájuk, emlékezzünk azokra, akik előttünk jártak a földi téreken... Emlékezzünk minden testvérünkről, — hiszen kinek nincsen szívéhez nőtt halottja — de emlékezzünk drága magyar véreinkről, azokról, akik a nagy világégésben hullottak el mellőlünk. Emlékezzünk a hatszázezer magyar hősről, katonákról, akiknek esontja ott porlad a világ négy tájára szórva; Doberdó szikláin, Galícia sáros földjében, azután messze a Balkánon s a vérről öntözött francia földeken és még ki tudja merre, mindenhol?

Emlékezzünk róluk s halottak napján gyujtsunk sirjaikon emlékméceset, de gyujtsuk meg szívünk kicsiny emlékmécesét is és örizzük meg imádságos lángját örökre, mert ez a legszentebb emlékezés.

Ez a nap legyen egészen azoké, akik örökre elköltöztek.

Halottak napja a temetőben.

Ki jár ma már ősze fejjel?
 Okvetlen próbálja meg! 5-6 nap alatt
ŐSZHAJÁNAK, bajuszának, szakállá-
 nak visszaadja ere-
 deti természetes „**IBIS**“ **keleti hajfjító rege-
 nerátort használja!**
Nem icsélik, nem ártalmas. Egy üveggel **1.20, 1.60 P.**
 Postai csomagokat utánvét mellett azonnal küldünk.
Főraktár: VELLNER Herkules Drogeria,
 Budapest, Kálvin-tér 5. sz. Telefon: Aut. 847-80.

A biatorbágyi rém vörös terrorista volt.

A budapesti főkapitányság politikai nyomozó csoportja a múlt hét folyamán az osztrák rendőrséggel karöltve folytatta azt a nagyszabású munkát, mellyel messze szétágazó és alapos nyomozás után kétségtől megállapította, hogy a biatorbágyi pokolgépes merényletet *Matuska Szilveszter*, a magyar származású bécsi kereskedő követte el. A rendőrség tevékenysége az elmúlt napok alatt oda irányult, hogy kinyomozza *Matuska Szilveszter* korábbi életét. A széleskörű nyomozás alatt a rendőrség sok olyan adatra bukkant amely élénk világosságot vet a gonosztevő egész multjára. A magyar detektívek mindenekelőtt megállapították, hogy *Matuska Szilveszter* már a forradalom alatt élénk szerepet vitt, a kommunizmus idején pedig a *vörös őrség politikai nyomozója volt.* *Matuska Szilveszter* a vörös uralom alatt a *Burlovics*-féle vörös nyomozó osztálynál teljesített szolgálatot, amelynek hivatala Budapesten a parlament épületében volt. *Matuska* ebben az időben *kegyetlen terrorista* volt s együtt dolgozott a később kivégzett *Korvin-Klein* Ottó népbiztossal. A vörös uraim utolsó napjaiban *Matuska* szülőfalujába, *Csantavérre* utazott, ahol rablóbandát alakított, *amellyel végig pusztította az egész környéket.* A kommunizmus bukása után *Matuska* tiszti ruhában jelent meg Veszprémben, ahol karhatalmi szolgálatra jelentkezett, amikor azonban utána nézettek multjának, megszökött Veszprémből. Megállapították, hogy *Matuska* csupán csak azért akart beférközni a nemzeti karhatalom tagjai közé, hogy ezen a révén segítségére lehessen az elfogott kommunistáknak.

Matuska Szilveszter kommunista előélete bizonyítéka annak, hogy a *sorozatosan elküretett vasuti merényleteket nem bűnös hajlamból követte el, amint azt a bécsi szocialista és kommunista pártállású újságok feltüntetik, hanem anyagi érdekéből, kommunista parancsra rendezte a vasuti robbantásokat.*

A rendőrség bravuros munkájának alapján ma már teljesen bizonyos, hogy a gaz merénylő az orosz kommunista alaphól különböző összegeket kapott a vasuti bombamerényletek végrehajtásáért. A detektívek kinyomozták, hogy *Matuska* a vasuti katasztrófákért néhány nappal a robbanás után különféle összegű pénztartalmakat kapott. A budapesti rendőrség szenzációs nyomozásának befejezése után *Matuska Szilveszter* a bécsi rendőrség fogházából — ahol eddig tartották — átkísérték az ügyészségre.

A nyomozás magyar vezetője, *Schreier József* dr. rendőrtanácsos, a bécsi nyomozás befejezése után *Gennat* dr. berlini rendőrtanácsossal, valamint *Böhm* bécsi rendőrfőtisztjével egyúttal október 22-én szemlélt tartott a tórbágyi vasúti viaduktján. A rendőrtisztek a nyomozás szempontjából összehasonlíthatókat tettek a jüterbogi és biatorbágyi merénylet között, azonkívül ismételték a legnagyobb részletességgel végigvizsgálták a halálviadukt egész környékét. A szemle alkalmával a rendőrtisztviselők megtekintették azt a csöszkunyhot is, ahol *Matuska* a merényletet megelőzően napokon át rejtőzködött. A kunyhó négyzáz lépésnyire fekszik a vasúti sínektől.

Matuska még a bécsi kihallgatása során térképvázlatot készített, amelyre fölrajzolta a budakeszi erdőben lévő tisztást, ahol a pokolgépet készítette. A budakeszi tagjai október 23-án Budakeszire is kiszálltak, ahol ráakadtak a sűrű fákkal övezett tisztásra, ahol *Matuska* a pokolgépet összeállította. A bizottság tagjai ez alkalommal megállapították, hogy *Matuska Szilveszter* a pokolgéphez szükséges esőveket és a bomba alkatrészeit Budapesten vásárolta s a fővárosban vett egy bórindót is, amelyben a holmikat kiszállította a merénylet színhelyére. *Matuska* csupán az ekrazitot hozta magával Auszriából. A merénylő a megmaradt alkatrészeket a Dunába dobta.

Már készül a „Vasárnap“ 1932. évi ajándéknaptára.

A VASÁRNAP minden esztendőben legfőbb kötelességének tartja, hogy előfizetőinek hűségét és ragaszkodását a karácsonyi ünnepek idején ajándéknaptárral viszonzza. Örömmel jelenthetjük olvasóinknak, hogy a VASÁRNAP NAPTÁRA máris munkában van és a közel másfél száz oldalas, pompás kiállítású naptár, amely valósággal tárháza lesz a vonzó modorban megírt ismeretterjesztő cikkeknél és szebbnél-szebb szórakoztató olvasmányoknak, bizonyosan teljes mértékben ki fogja vinni olvasóink tetszését.

Természetesen, a karácsonyi ünnepekre csakis azoknak az előfizetőknek küldhetjük meg ingyen-naptárunkat, akik nincsenek hátralékban az előfizetési díjakkal. Jöelöre felhívjuk tehát t. hátralékos előfizetőinket, hogy november hó folyamán juttassák el hozzánk az előfizetési díjakat, nehogy megfosszák magukat a nagyértékű és nélkülözhetetlen ajándéktól.

A főváros leszállította az üzemi vezetők óriási fizetését.

Sipőcz Jenő dr. budapesti polgármester október hó 21-én rendeletet adott ki, amelyben leszállította a fővárosi üzemek vezetőinek óriási fizetését. A polgármesteri intézkedés szerint *Folkusházy* Lajos, a Budapest Székesfővárosi Közlekedési Részvénytársaság vezérigazgatója, akinek jövedelme polgármesteri nyugdíjával együtt meghaladta az évi százhuszezer pengőt, ezentul évi harminchezezer pengő fizetésben részesül. A BESzKÁrt vezérigazgatóhelyettese és két igazgatója, akik eddig fejenként évi negyvenezer pengő fizetést kaptak, a jövőben — a rendelet értelmében — csupán huszonhatezer pengő fizetésben részesülnek évenként. A villamostársaságnál lévő többi igazgató, akinek összjövedelme eddig megközelítette az évi negyvenezer pengőt, ezentul évi huszezer pengő fizetést kap. A Községi Takarékpénztár vezérigazgatója eddig hetvenezer pengő évi fizetést élvezett, a rendelet fizetését huszonnyolcezer pengőre szállította le. Hasonló módon csökkentette a polgármesteri rendelet az *Elektromos Művek* vezérigazgatójának, a *Gázművek* és a többi üzemek igazgatóinak fizetését is. A polgármesteri rendelet intézkedett még arról is, hogy olyan üzemvezetők, akik a fővárostól valamiféle címen nyugdíjat huznak, nyugdíjukat nem vehetik fel külön, hanem az ujonnan megállapított jövedelmükbe nyugdíjjarandóságukat be kell számítani. A nagyfontosságú rendelkezéssel véget ért az a harc, amelyet a fővárosi közönsége évek óta folytat a városi üzemeknél fennállott aránytalan fizetések ellen.

Dugulás és aranyeres bántalmak, gyomor- és bélzavarok, máj- és lépduzzadás, hát- és derékfájás ellen a természetadta „*Ferenc József*“ keserűviz, naponként többször bevéve, hathatós segítséget nyújt. Tudományos megfigyelések beigazolták, hogy a *Ferenc József* viz alhasi megbetegedések eseteiben gyorsan és mindig enyhén hat. A *Ferenc József* keserűviz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

Miből fizessen a kisember 50 pengő hagyatéki illetékei?

A hivatalos lap október hó 8-iki száma közölte az 1931. évi 5100. M. E. számú rendeletet, mely az egyes illetékek újabb megállapításáról intézkedik. A rendelet újra megállapítja az állandó összegű illetékeket és hatálya alá esnek a benne kifejezetten felsoroltakon kívül mindazok az okiratok, közigazgatási beadványok, jegyzőkönyvek, kiadványok, amelyek után az illetékdíj-jegyzék vagy az illetékekre vonatkozó más, eddigi jogszabályok szerint állandó összegű illeték jár. A rendelet október hó 19-én lépett életbe.

A rendelet megváltoztatása érdekében, különösen a törvénykezési illetékekre vonatkozólag, az ügyvédi kamarák előterjesztést tettek. Hasonlóképpen megmozdultak a kereskedelmi és iparkamarák, kimutattva, hogy az illetékterhek ilyen nagyarányú fokozása a termelés és forgalom költségeinek újabb növelésével egyértelmű.

A falu népe érdekében a „*Vasárnap*“ az első, amely felhívja a figyelmet ennek a *rendeletnek a tarthatatlanságára* a falusi népet illetőleg. Ma, amikor a mezőgazdaság teljes pangásban van és így a falusi nép fizetőképessége egyértelmű a semmivel, elképzelhetetlenek tartjuk megdrágítani azt az életet, amelynek nyomását már is alig bírja a falu népe. Pedig a rendelet hatalmas terheket ró rá, mert a falusi ember mindennapi életéhez tartozó minden megmozdulást, *szereződést, vagyónátírást, marhalevelet, hagyatéki tárgyalást olyan erősen megdrágít, hogy azt kifizetni még akkor sem tudja, ha akarja.*

Mert nézzük csak, mit jelent ez a *rendelet* a falu számára? Azt jelenti, hogy a *marhalevelek 5—15-szörösére drágultak, a postai szállítóleveleknél az illetékterhek megtízszereződtek, fuvarleveleknél 13-szoros, illetve 15-szörös a drágulás.*

A falusi népet legsúlyosabban érinti azonban az *örökösödési és ajándékozási illeték* felemelése. A hagyatéki tárgyalás illetéke fejében eddig 16 pengőt fizettek

a közjegyzőnél, *ma pedig a készpénzben levonandó illeték: 50 pengő.* És ezt az összeget a királyi közjegyző előtt alkotott okiraton, vagy hagyatéki tárgyaláson azonnal le kell róni.

Ez emberfeletti megterhelést jelent a falura a mai gazdasági pangás idején, amikor a felek az esetek nyolcvan százalékában — hagyatéki tárgyalásokon — abban a helyzetben vannak, hogy a tárgyalási jegyzőkönyv pár filléres bélyegét sem tudják leróni. Sőt, amint tudjuk, egyre több az olyan eset, amikor 30—40 kilométer távolságokról, a messze utatlan falvak és tanyák világából, jármű hiányában kénytelen gyalogosan bevándorolni a gazda a közjegyzői irodába a kapott idéző folytán. Ma ott tartunk, hogy sem fuvarra, sem vonatköltségre nem kerül.

De még súlyosabb az, hogy ha a felek a királyi közjegyző által kiszámított 50 pengőt meg nem haladó illetéket azonnal le nem rótták, *kétszeres bírságot kell kiszabni.* Csodálkozunk azon, hogy ma, akik ismerik a falu helyzetét, ilyen paragrafusra még gondolni is mernek? Vagy nem ismerik a falu teherbíróképességét, amely eljutott a teljesítőképesség legutolsó fokához?

Azt kérdezzük, lehet-e és szabad-e büntetni a magyar nyomorúságot és falut, a vasuti sínek mentén gyalog, éhesen, rongyosan botorkálókat akkor, amikor a nagyobb vagyonok — amelyek illetéke az 50 pengőt meghaladja — nemfizetés esetén minden bírságtól mentesek. Azt kérdezi a falu népe, miért mindig rajta csattan az ostar vége? Azt kérdezi, miért a szegénységet szorítják? Azt kérdezi, miért zudítanak még nagyobb nyomort a falura, amikor ugyanis fenéig van benne? Azt kérdezi, hogy fizessen bírságot, akinek még betevő falatja sincs. Azt a pár hold örökséget sem veheti majd át, ami rá maradt, mert 50 pengős illetéket fizetni nem tud. Tessék tehát sürgősen visszavonni ezt a sérelmes rendelkezést!

Ebben az évben is elengedik a földhözjuttatottak évi törlesztő részletének egyharmadát.

Károlyi Gyula gróf miniszterelnök a népszövetségi bizottság munkájáról. — Rendelet készül a külföldi nyugdíjasokról.

Az Egységespárti október hó 22-én értekezletet tartott, melyen Károlyi Gyula gróf miniszterelnök bejelentette, hogy november 4-ére hírvák össze a Házát. Áttérve a *népszövetségi pénzügyi bizottság működésének ismertetésére*, hangoztatta, hogy a bizottság nagy munkát fejtett ki és a lehető legbehatóbban mindenről tájékozódott és mindenre vonatkozó alapos számításokat tett. A bizottság minden egyes tagja a *legnagyobb megelégedésről és jóindulatról tett tanúságot* és meglátta a bizottsági tagok magatartásán, hogy mindent el akarnak követni, hogy *nekiünk valóban segítségünkre legyenek.* A Népszövetség és a magyar kormány egyidejűleg teszik majd a jelentést.

Rubinek István hangsúlyozta ezután, hogy a párt nagy megnyugvással veszi tudomásul a miniszterelnök kijelentését a népszövetségi bizottság munkálkodásáról. A párt és a nemzet ártározással néz munkájuk eredménye elé, amelyetől azt reméli, hogy *az ország pénzügyi és gazdasági újjászervezésének alapjait fog szolgáltatni.* A párt a kormány és a miniszterelnök iránt a *legnagyobb odaadást tanúsítja és támogatásáról biztosítja őket.*

Farkas Elemér az új *hitelügyi rendelkezéseket* tette szóvá, hangoztattva, hogy *azokat a párt a legnagyobb elismeréssel fogadja.* (A rendeletet múlt heti számunkban ismerteltük. A szerkesztő.)

Zsitray Tibor igazságügyminiszter azt hangsúlyozta, hogy az árverések elhalasztásának lehetővé tétele azt előzoja, hogy a *meglévő vagyon elkátyvartylésére ne következhesk be és a*

nemzeti vagyon alapjául szolgáló földvagyonnak a mozgósítása be ne következhesk olyan mértékben, amely már a nemzet érdekeit veszélyezteti. Ezek az árverési intézkedések azonban nem korlátozódnak a mezőgazdaságra, hanem azok *előnyében egyformán részesülnek az ingó és ingatlan árverést szenvedők.* A mezőgazdasági kisemberek számára azért tesz a rendelet az általános rendelkezéseken túlmenő rendelkezést, hogy *ezek a kisemberek ne fizessenek rá exisztenciájukkal erre a rossz, kritikus természű esztendőre.* Ezek a kisgazdák jövő esztendői jobb aratás után abba a helyzetbe juthatnak, hogy eleget tehetnek kötelezettségeiknek és a hitelezőknek is érdeke, hogy addig ezek exisztenciális összeomlását megakadályozzuk. Rámutatott még arra a miniszter, hogy a kamatmaximálásból származó előnyök csak a bejegyzett cézekre nem vonatkoznak, vonatkoznak azonban a *be nem jegyzett kereskedőkre és kisiparosokra is.*

Biedermann Imre báró a *földbirtokreform során a földhözjuttatottak* érdekében szólalt fel és azt kívánta, hogy azoknál a szerződéseknél, amelyek a földtulajdonosok és földigénylők egymás között kötöttek, a *buza árát le kell szállítani erre a úrróra, amelyen a buza ára csakugyan áll.* A vagyonváltás-füldek fizetésének kérdésében azt javasolta, hogy a mai nehéz viszonyokra való tekintettel az *amortizációs fizetést négy-öt évre fűgessék fel és a földhözjuttatottak csak a hért fizessék.*

Vargha Imre államtitkár bejelentette, hogy ebben az esztendőben már foglalkozott ezzel a kérdéssel a pénzügyi kormány és azt az álláspontot foglalta el, hogy az *államháztartás súlyos helyzete ellenére az idén is biztosítja az annuitás egyharmadát.*

nak elengedését. Továbbmenő kedvezés biztosításáról is van szó, olyan helyeken, ahol tulajdonképpen teljes képtelenség valamit követelni, mert még a vetőmagja sem termett meg az illetőnek.

Rubinek István szintén nagyon fontosnak tartja a Biedermann által felvetett kérdéseket és ezért azt indítványozta, hogy ezeknek a kérdéseknek tanulmányozására *héttagú bizottságot* küldjenek ki. Javasolta, hogy a héttagú bizottság elnöke *Temesváry Imre* legyen, tagjai pedig *Schandl Károly, Csizmadia András, Farkas Elemér, Váry Albert, Farkas Géza* és *Biedermann Imre*. A párt az indítványt elfogadta.

Gáspárdy Elemér arra kérte a miniszterelnököt, hogy tájékoztassa a pártot abban az irányban, hogy a *külföldi fizetési eszközök bejelentéséről szóló kormányrendeletnek milyen eredményei mutatkoztak*. A külföldön tartózkodó nyugdíjasok kérdését is revízió alá kell venni, mert a mai valutáris viszonyok mellett nem szabad annyi valutát külföldre engedni. *Meskó Zoltán* a külföldre kimentett vagyonok visszahozatalára nézve szigorubb intézkedések megtételét kívánta.

Károlyi Gyula gróf miniszterelnök válaszában kijelentette, hogy a külföldi értékek bevallását elrendelő kormányintézkedés eredményéről, amint módjában lesz, a pártot tájékoztatni fogja.

A nyugdíjasok és ezzel együtt a külföldi nyugdíjasok kérdése a képviselőház elé kerül, addig is azonban a legközelebbi napokban a *kormány a külföldi nyugdíjasokra vonatkozólag rendeletet szándékozik kibocsátani*, mert tudatában van annak, hogy az ország mai viszonyai azt nem engedik meg és megokolttá nem teszik, hogy az állandóan külföldön lakók teljes nyugdíját élvezzenek.

Hollischer Károly a *községi háztartások kérdéseiről*, továbbá a *tejkérdésről* és az *inségakcióiról* kért felvilágosításokat.

Keresztes-Fischer Ferenc belügyminiszter válaszában kijelentette, hogy a *községi alkalmazottak fizetését* általában kívánja rendezni, a rendelet most van tárgyalás alatt és rövidesen napvilágot lát.

Irdány Béla földmívelésügyi miniszter a tejkérdéssel kapcsolatosan hangsúlyozta, hogy a minisztertanács már foglalkozott ezzel a problémával: *rendeletti uton kívánja szabályozni ezt a kérdést* és reméli, hogy sikerül olyan megoldást találni, amely a *termelő és fogyasztó érdekeit egyformán kielégíti*. Az inségakcióra vonatkozólag pedig rövidesen újabb rendeletet ad ki, mert az egyes vármegyék olyan igényekkel léptek fel, amelyeket kielégíteni nem képes.

Nem lehet adókat emelni, ha nem adunk az országnak egyidejűleg termelési programot, mondotta Balogh Elemér, a Hangya vezérigazgatója a termelőszövetkezeti értekezleten. — Feltétlenül szükséges a termelés átszervezése, de csak szövetkezeti alapon.

Október 29-án délután kezdődött meg az a nagyszabású értekezlet, amelyet a *Magyarországi Szövetkezetek Szövetsége* rendez több hétre terjedően a szövetkezeti termeléssel és értékesítéssel kapcsolatos kérdések megvitatására.

Az ülésen *Kuncz Ödön* dr. egyetemi tanár, a *Magyarországi Szövetkezetek Szövetsége* ügyvezető-alelnöke elnökölt, aki vázolta az ankét célját és rámutatott arra, hogy *építők munkát* kell belevinni a gazdasági életbe.

Staub Elemér előadása.

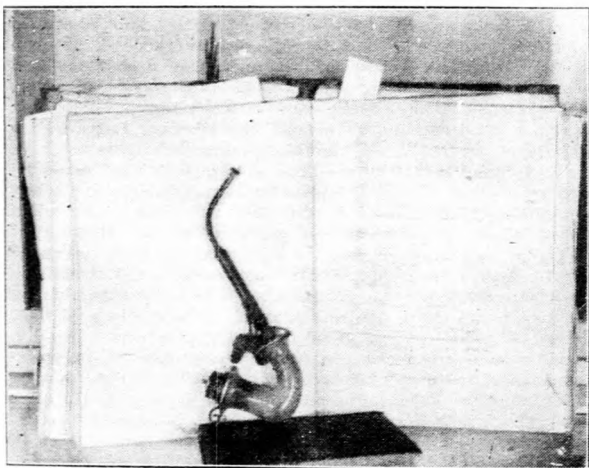
Majd *Staub Elemér*, a Mezőgazdasági Kiviteléi Intézet elnöke, megállapította, hogy *legfontosabb feladat a mezőgazdaság versenyképességének a biztosítása*. Feltétlenül szükséges a termelés átszervezése, ez azonban a *gazdaközönség* megértő tömörülése nélkül nem vihető keresztül. Ennek a tömörülésnek a legmegbízhatóbb formája: a *szövetkezet*. Egyedül a szövetkezeti rendszer biztosítja a *legkiválóbb, egységes minőségű tömegáruk előállítását*, a terméseredményt a maximumig tudja fokozni, a termelési költségeket pedig a legalacsonyabb

értékig csökkenti. Az áru márkázását, a kisebb rezssivel és tömegtermeléssel biztosítja az áru versenyképességét, az áruk elhelyezésére irányuló propagandát biztos kézzel és olcsón vezeti, végül az értékesítés hasznában a *termelőt is részesíti*. Hangsúlyozta, hogy a szövetkezeti termelés megszervezése csak az adottságoknak megfelelő *céltudatos, fokozatos és óvatos munkával kezdhető meg*, de az elért eredmények után rohamos fejlődésre van kilátás. Ezután ismertette azokat az eredményeket, amelyeket *szövetkezeti intézményeink a burgonya, hagyma, bor, gyümölcs, baromfi, tojás és tej szövetkezeti termelés és értékesítése terén már eddig is elértek*. Különösen nagy jelentőséget tulajdonít a *tejszövetkezeti szervezkedésnek*, mert erre van meg a legtöbb hajlandóság a *gazdaközönségben*. A szövetkezeti értékesítést meg kell előznie a *termelés szövetkezeti alapon való átszervezésének és megérősítésének*, amely csak akkor lesz igazán produktív, ha az a *gazdatársadalom önjerejéből* fakad. Az állammak itt csak annyiban lehet szerepe, hogy *irányít* szab a termelésnek s megállapítja s ellenőrzi a termelési programot.

Balogh Elemér felszólalása.

A nagy tetszéssel fogadott előadás után *Balogh Elemér* dr. felsőházi tag, a Hangya vezérigazgatója, tartott előadást a mezőgazdasági termelés és értékesítési szövetkezeti megszervezésnek *gyakorlati* módjáról. Megítélése szerint a nép lelki hangulata, pozíciója ma olyan, hogy *könnyű volna a termelés céltudatos megszervezését egyetlen hatalmas, társadalmi erőfeszítéssel lendületbe hozni*. Ezen a téren a földmívelésügyi minisztérium illetékes osztályai már eddig is *rendkívül szép munkát végeztek*, de a *takarékossági hullám* annyira megkötötte kezüket, hogy akciójuk teljesen megbénult. *Holott mindent rendelkezhetünk, csak a valóban produktív célokat szolgáló kiadásokat nem*. Ellenkezőleg: minél nagyobb áldozatokat kíván az állam a társadalomtól, annál *kerésbé szabad lekötönie azokat az ereket, amelyek a gazdasági élet újjáépítését* rannak hivatva előmozdítani. *Nem lehet adókat emelni és a jövedelmeket leszállítani, ha nem adunk az országnak egyidejűleg olyan — pénzügyileg is alátámasztott — termelési programot, amely reményt nyújt arra, hogy a mai nyomorúságos helyzet csak átmeneti lesz és amely világosan megmutatja a kibontakozás útját*.

A feladat két részre oszlik: az első rész a *termelés megszervezése*, a második az *üzleti rész*, vagyis az értékesítés és az export. A termelés megszervezését a Mezőgazdasági Export Intézetre kellene bízni és az egész akció élére *teljhatalmu termelési kormánybiztost* állítani. Egy ilyen, az egész országra

Gárdonyi Géza, a halhatatlan magyar író pipája, s „A bor” című népszimfóniájának kéziratja.

kiterjedő társadalmi megmozdulásnak *elégge fel nem beszélhető erkölcsi jelentősége lenne.* Ha a nemzet látná, hogy a termelés megszervezése érdekében az egész vonalon *komoly* akció indul meg, *megszűnnek a mai pesszimista, sőt kétségbeesésre hajló hangulat* és visszatérne a remény és a bizalom, amely minden alkotó munkának elengedhetetlen előfeltétele. Valószínű, hogy egy gyakorlati alapon nyugvó termelési program megvalósításához *nem lenne nehéz meggyerni a francia tőke támogatását,* különösen, ha ez a program a Közép- Európa gazdasági újjászervezésére irányuló terv kereteibe szervesen beilleszthető. Ha azonban ez a feltétel nem volna helytálló, *helföldi költséggel* kellene megvalósítani egy átfogó termelési programot. Végül szükség esetén *az államnak kell előteremteni* a termelési program kiegészítésére szükséges néhány millió pengőt. Az üzleti rész lebonyolítására *kíválóan alkalmas szervek a nagy fogyasztási szövetkezetek.* A magyar szövetkezetek az értékesítés terén

— a termelés szervezetlensége ellenére — már eddig is eredményes munkát végeztek. A szövetkezeti áruhitel intézményes megoldása nélkül egyébként is minden nagyborszábas kísérlet sikertelenségre van kárhözható. *A program pénzügyi lebonyolítását az Országos Központi Hitelszövetkezetekre kell bízni,* amely a visszszámítási lehetőségek biztosítása esetén minden nehézség nélkül be tudná tölteni a szövetkezetek központi hitelellátó szervének a szerepét. Az export és az értékesítés terén *a szövetkezetek semmiféle kiváltságra nem törekedjenek és abba természetesen a magánkereskedelem is bekapcsolódhat.* Az előadó ezután részletes javaslatokat terjesztett elő a gyümölcs, bor, baromfi és tojás, valamint a tejtermékek termelésének szövetkezeti uton való megszervezésére vonatkozóan.

Élénk helyeslés fogadta Balogh Elemér előadását, amely után Kuczer Ödön elnök bejelentette, hogy az értekezlet legközelebbi ülése október hó 29-én lesz.

Az új kórházrendelet a kisemberek számára lehetővé teszi az ápolási díjak mérséklését, sőt teljes elengedését.

Kórházápolási költségeket nagyszülőktől nem lehet befajtani. — A szegények segélyezésére ezennel nem az illetőségi hely, hanem a tartózkodási hely köteles.

A 33-as országos bizottság október hó 21-én tartott ülésén folytatták és befejezték az export-javaslat vitáját. *Szterényi József* báró a tejkérdés szabályozását sürgette.

Károlyi Gyula gróf miniszterelnök bejelentette, hogy a tejkérdéssel kapcsolatos rendelettervezetet rövidesen a bizottság elé terjeszti.

Somssich László gróf azt kívánta, hogy a tejkérdésben a kormány erélyt mutasson; *Kozma Jenő* a cukorrépa-termelők érdekeinek megvédését sürgette.

Ezután a bizottság tárgyalás alá vette az *uzsora* magánjogi következményeiben kell az eddigi törvényes helyzetet változtatni. A bizottság helyeslően vette tudomásul, hogy az igazságügyminiszter törvényjavaslatot terjeszt a Ház elé ebben a kérdésben.

Ezután *Temesváry Imre* előadó ismertette a kórházrendeletet. A rendelet az eddigi érvényben volt törvényeket, rendeleteket és egyéb jogszabályokat *hatályon kívül helyezi.* A kórházi ápolás költségeit a jövőben, vagy az *ápolt, vagy ennek házastársa, szülője, illetve gyermeke,* ha pedig biztosítva van, *egy a társadalombiztosító intézmény viseli.* A rendelet a fizetésre kötelezettek köréből *kizárja a nagyszülőket,* mert azok vagyoni helyzetének kivizsgálása a közigazgatási hatóságoknak több százezer ügydarabot jelentett, a pénzügyi eredmény pedig teljesen elenyésző volt. A kisexisztenciák védelme terén tovább megy a rendelet, amennyiben lehetővé teszi az *ápolási költségeknek mérséklését* sőt *egy egymegold összegre is, sőt az egész összegnek az elengedését, ha az ápolt vagy fizetésre kötelezett hozzátartozójának gazdasági helyzetét a behajtás lételejében látnánk meg.* Azokat az ápolási költségeket pedig, amelyeket sem a fizetésre kötelezettek, sem a társadalombiztosítás intézményeitől behajtani nem lehet, a *kórházfenntartó köteles viselni.* Ezzel a rendelet szakít az eddigi fennálló állapottal, amely szerint a kórházi ápolás összes költségeiről — beleértve a személyzet fizetését, nyugdíját, az épületek fenntartását, sőt amortizációját is — az államkincstár, illetve a betegápolási pótdórt tartozott gondoskodni, mert ezentul a *kórházfenntartót csak éri átállány vagy előre megállapított összegű ápolási díj hozzájárulás illeti meg.* Mivel egyes törvényhatóságok kórházat nem tartanak fenn, hanem a szomszédos törvényhatóságok kórházait veszik igénybe, a minisztérium ezeket a kórházfenntartó törvényhatóságok költségeihez való hozzájárulásra kötelezti, ami az egyenlő teherelést é téren biztosítja.

A nyilvános betegápolási és gyermekgondozási pótdóra vonatkozó szabályok érintetlenül maradnak. Teljesen új a rendeletnek a *szegényellátásra vonatkozó része.* A szegények segélyezésére a tartózkodási hely köteles, *ahol az igénylő három évet már eltöltött,* amely azonban költségeinek megtérítését attól a községtől követelheti, amelyik a *szegénynek lakóhelye.* Ezzel megszűnik az illetőségi községnek kötelezettsége a szegényügyi kiadások megtérítésére, *nyilván Magyarországon is alkalmazkodik a Nyugat-Európában elfogadott alapelvekhez, amely*

szertint a szegénysegélyezés mindig a lakóhely feladata. Az illetőségnek a szegényügyben történi elejtése a magyar közigazgatás terén lényeges haladást jelent, mert megszűnnek majd a vég nélkül tartó illetőségi viták.

Kozma Jenő, Wolff Károly, Örfly Imre, Schandl Károly, Tomcsányi Vilmos Pál, Szterényi József báró és *Eszterházy Mór* gróf felszólalásaira *Ernst Sándor* népjóléti miniszter válaszolt.

(A rendelet részletes intézkedéseit jövő héten ismertetni fogjuk. A szerkesztő.)

Rendelet az állásfoglalásról.

A 33-as országos bizottság október hó 22-én, esütörtökön tartott ülésén, napirend előtt, *Somssich László* gróf az Ausztriába irányuló állatkivétel körüli nehézségeket tette szóvá.

Irány Béla földművelésügyi miniszter hangoztatta, hogy a kormány ragaszkodik az Ausztriával szemben fennálló kereskedelmi szerződés betartásához és *éppen ezért az állattenyésztés leszállására vonatkozó osztrák kívánást visszautasítottuk.* Egyébként a kérdés rendezése érdekében tárgyalások vannak folyamatban.

Thaly Zsigmond pénzügyi államtitkár, válaszolva *Kozma Jenő*nek a cukorrépa-termelők érdekében hangoztatott kívánására, megállapította, hogy a *fennálló szerződés szertint, ha a cukorgyárak a rossz termés miatt ezidén kevesebb cukorrépat vesznek át, a jövő évben annnyal többet lesznek kötelesek átvenni.* *Irány Béla* földművelésügyi miniszter bejelentette, hogy a most megalakult cukorrépa-termelők szövetsége eljár a cukorgyároknál, hogy a gyárak azotkől is átvegyék a cukorrépat 2 pengő 50 filléres áron, akiknek nincs szerződésük a gyárral. Figyelemmel kíséri e tanácskozásokat.

Temesváry Imre előadó ismertette ezután az ugynevezett állásfoglalásra vonatkozó rendeletet, melynek értelmében minden közalkalmazott köteles mindazokat a mellékletmennyeit október hó 31-ig bejelenteni, melyeket fizetésén kívül bármely *közületől, vagy közület által támogatott vállalatól 1930 július hó elsejétől 1931 június 30-ig élvezett.*

Nagy Emil, Tomcsányi Vilmos Pál, Szterényi József báró, *Pálffy György* ögróf és *Esterházy Mór* gróf felszólalásaikban örömmel üdvözölték a rendeletet és azt alkalmasnak tartják az elburjánzott állásfoglalások megszüntetésére. *Marschall Ferenc* feleslegesnek tartja a *falusi tanyák, jegyzők, törzsbérek kis tisztviselők mellékjövödelmeinek bejelentését.* *Rassay Károly* azt kívánta, hogy a természetbeni járandóságokra is kiterjesztessék a rendelet. *Csizmadia András* Marschall Ferenc állásfoglalásához csatlakozott.

Károlyi Gyula gróf miniszterelnök rámutatott arra, hogy a bejelentési kötelezettség tulajdonképpen csak adatgyűjtés, melyből majd az illetékes minisztériumok fogják megállapítani, mely jövödelmek tekintendők mellékjövödelmeknek.

A bizottság a rendelettervezetet elfogadta.

Az árverést felfüggesztő rendeletet ki kell terjeszteni azokra a birtokosokra is, ahol az árverés még nem jogerős.

A nagy pénzintézetek egy esztendeig ne mondják fel hiteleiket a vidéki intézeteknek, hogy a vidéki intézetek halasztást adhassanak a gazdáknak.

Az *Egységspárt* agrárblokkja október hó 22-én ülést tartott, melyen farkasfalvi *Farkas Géza*, *Csizmadia* András, *Kórodi-Katona János*, *Létay Ernő*, *Biedermann Imre* és *Péchy László* egybehangzóan annak a nézetüknek adtak kifejezést, hogy a törpe- és kisbirtokosság érdekében nagyérdekű javaslatokat tárgyalt már le eddig is az agrárblokk és azok nagyrésztükben már a kormányhatóság részéről kibocsátott rendeletekben eredményre vezettek, azonfelül a gazdasági válsággal küzdők falvak népe érdekében az agrárblokk javaslatainak és kívánalmainak figyelembevételével további kormányhatósági intézkedések várhatók. Ezután *Hadházy Ferenc* előterjesztette a következő három pontból álló indítványát:

1. Szükségesnek tartja, hogy a legutóbb kiadott rendelet ama rendelkezése, hogy megokolt esetben a végrehajtás és árverés 1932 október 31. napjáig felfüggeszthető, — terjesztessék ki a még nem jogerős árverés alatt álló esetekre is.

2. Hogy a visszleszámitolási hitelt élvező nagyobb pénzintézetekkel megegyezés létesítendő, mely szerint a visszleszámitolási hitelt egy évig ne mondják fel a kisebb pénzintézeteknek.

3. Hogy a visszleszámitolási hitel kamatlába ne haladja meg 2 százaléknál többel a Nemzeti Bank kamatlábát.

A jelen voltak egyértelműen helyeselték az indítványt. Az időközben megjelent *Zsitvay* Tibor igazságügyminiszter pedig magához kérte és vette az indítványt, hogy azt alaposan áttanulmányozza és annak alapján a lehető intézkedéseket folyamatba tegye.

Kenyeres János ismertette ezután a gabona előnyösebb értékesítésére vonatkozó indítványát, melynek lényege az, hogy mellőztessék a külföldi tengeri és egyéb takarmánymagvak behozatala, ennek pótlására ezínált buza használtassék fel takarmányozásra. Így a fölhízalt állaton keresztül a buza sokkal előnyösebb ár mellett értékesül, mint ma, a boletta árában rejlő segítséget is figyelembe véve.

Görgey József, *Biedermann Imre* szóltak hozzá *Kenyeres Imre* indítványához s egyben mind a ketten kérdést intéztek *Iványi Béla* földmívelésügyi miniszterhez az állatexport mai állása tekintetében.

Iványi Béla földmívelésügyi miniszter részletesen ismertette az exportlehetőségeket, úgy Ausztriával, Svájcjal, Németországgal, Olaszországgal és Csehsországgal való viszonylatban, megemlítve azt, hogy a tárgyalások kedvező mederben folynak és reményünk és kilátásunk van a tárgyalások kedvező eredménnyel való befejezésére rövid időn belül.

Haldoklik a magyar bor

Bort, buzát, békességet. Valamikor ez a szállóige járta.

És a kívánságot teljesen fedte az élet. Volt békesség, bor, buza. De volt ára is. Ma mind a három megbukott.

Az utóbbi kettő teljesen odavan; mert eladási ára még a termelési önköltséget sem adja ki. Hiába küzd, dolgozik, verejtékezik a földmivesember, amikor eljön a gyűjtés ideje, alig marad valami haszna.

Temetés Spreewaldban.

A németországi Spreewald vidékén, melyet keresztül-kasul szelnek a folyók és csatornák, a temetési menet is csónakokon történik. Képünk a kopersó-vívó csónakot ábrázolja, melyet a gyászolók csónakja követ. A temetőnél azután kiemelik a csónakból a kopersót és elhantolják a halottat.

A békesség galambja is messze elszállt a fejtetetejére állított világban, ahol a nagy tőke, a sárga, hideg arany és a pénz lassankint elpusztítja azokat is, akik megteremtették. Ugyálszik, fellázadt a pénz. Pedig az emberek találták fel, dédelgetve óriássá tették és most szörnyű erejét az emberiség elpusztításán próbálja ki.

Ez a nagyhatalom legyűrte buzánkat és most a bort is hatalmába keríti. Elynomja, leszorítja, kevésre értékeli, pedig valamikor népünk főjövedelmi forrása volt. Ha temett e kettő és a jó Isten nem vette el, akkor megelégedettség, boldog falvak jártak a nyomába, ahol még a legszegényebb embernek is megvolt a mindennapi kenyere.

Ma nehéz idöket élünk. A gazda bevételei lassankint kiapadnak . . . Oda a buza, de oda a bor is.

Pedig valamikor a magyar szőlők termése világlátott cikk és a királyi asztalok dédelgetett kincse volt. A nótás, daloló szüretetek már, ugyálszik, a múlté. A barázdák hátán szomorú arcu, dalnélküli emberek dolgoznak. A régi, híres magyar szüretetek már mesterségesen kell megrendezni, mert az élet félbehagyatta. Máskor, így szüret táján, mosolygott a gazda arca, kövéredett az erszénye. Nem kellett cégér a jó portékának. Jöttek, vették és vitték. Valóságos kereskedői hadjárat indult meg. Nem kínálták, mégis vették. És megindult a magyar bor kocsin, vasuton, hajón kifelé az országból. Helyette jött a jó pénz.

Ma ott tartunk, hogy alig keresik. Legfeljebb egy-két korcsmáros. A külföldi kereskedők elmaradtak. Nincs pénzük, de nincs hitelük sem. És ez a baj. Nem tudnak venni. A gazda szüretel, mert muszáj. De nem tud mit kezdeni a borával. Egyszerűen megfullad benne. Mert még a tavalyi is megvan és már itt az uj. Az ó-borból eladatlán 1,400,000 hektoliter. Az uj is lesz 2,400,000 hektoliter. Összesen tehát négy millió hektoliter. Ezzel indulunk. Mustot eladtunk eddig 1800 hektolitert

Ausztriába, 3000 hektolitert Németországba. Ennyi az egész. Édeskevés.

Apránként koldus lesz a magyar borvidék. Van boruk, de nincs pénzük. A must literje 6—11 fillér. Ez még a raffiát, szénkéneget, vagy az egyszeri kapálást sem fizeti ki. Hát hol a jövedelem? Miből éljen meg a gazda és a napszámosereg? Az adófizető? Ezt azután megmondani senki sem tudja. Hová csuszott le a magyar bor, amikor az edény, a hordó literje husz fillér és egy üveg szódavíz ugyanannyi, a magyar föld terméke pedig 6—10 fillér között mozog.

Ez az igazság. De ha vennék, mert így sem kell. A pusztuló magyar szőlővidékek érdekében tenni kell tehát valamit. A magyar bor meghalását nem várhatjuk be ölbetett kezekkel, mert milliói pusztulását, elkoldusodását jelenti. Orvosszert is ajánlanak. Átszervezni a termelést. Csemegezőlőre térni át? Ez — uraim — hosszú időt vesz igénybe. Jó. Közben ezt is tegyük meg. De a magyar bor megmentése most azonnali segítséget követel. Azt, hogy a megigért 800.000 hektolitert vegyék át és főzzék ki szesznek. Ez a mennyiség segít valamit a haladók szőlősgazdákon.

A szeszkartel pedig ez egyszer elégedjen meg kevesebb haszonnal. Ne ellenezze, ne akadályozza, hanem támogassa ezt a tervet, mert ez nemcsak a szőlősgazdák, hanem a nemzet érdeke is!

A mai gazdasági áramlatok idejében tetteket, hitet, reménysugarat és összedolgozást várunk, hogy újra vizsztatérjenek a bort, buzát és békességet jelentő idők a megtépázott falvakba.

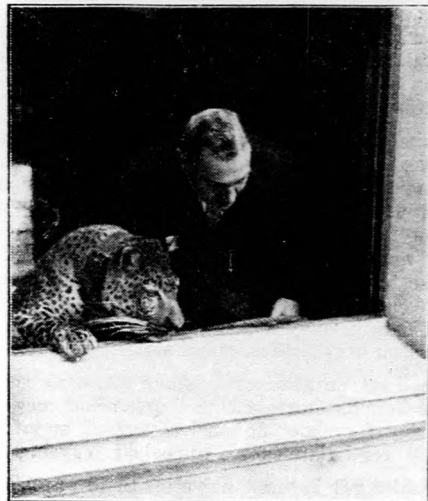
Mert már haldoklik a magyar bor is.

(sz. L.)

KÜLPOLITIKAI KRÓNIKA

Laval francia miniszterelnök Amerikában. Laval francia miniszterelnök október hó 22-én érkezett meg Newyorkba, ahonnan még aznap továbbutazott Hoover elnök székelyére, Washingtonba. A hivatalos jelentés szerint legalaposabban megvitaták a *Leszerelési konferencia* kérdését, a világnak a nemzetközi tartozásokra gyakorolt befolyását, továbbá a *valuták állandósítását*. Egyik fél sem kívánt kötelező formában megállapodást létesíteni. Elismerték, hogy a *Hoover-féle moratóriumos év létezte után a válság idejére meggyezést kell keresni*, melynek feltételeit és módjait a két kormány fenntartja magának. A két ország fenntartja az *aranyalapot*. Mindkét nemzet el van tökélve arra, hogy folytatni fogja a tanulmányokat a nemzetközi valutaállandósítás terén.

Laval miniszterelnök amerikai tanácskozásiának szenciájára Borah szenátorok, az amerikai szenátus külügyi bizottsága elnökeinek nyilatkozata, melyben ismét határozottan leszögezte, hogy a *világ békéjének megvalósítása nem lehetséges addig, amíg a Páris-környéki békeket meg nem változtatják az igazság szeltemében*, Borah Magyarország példájára hivatkozott és hangsúlyozta, hogy *ország nem osztható fel olyképpen, ahogy ezt Magyarország tették*. Laval miniszterelnök módot keresett arra, hogy Borah szenátorral beszélgetést folytasson, de a békereszóvíz kérdésében álláspontjuk egy milliméterrel sem közeledett. Laval azt hangsúlyozta, hogy az *aláírt szerződéseket nem lehet és nem*

Leopárd, mint háziállat.

Egy híres német utazó Afrikából magával hozott egy leopárdot, melyet kölyök korában maga fogott és aztán felnevelt. Mivel semmi áron sem akart megválni kedves pajtásától, alig tudott lakást szerezni Berlinben. Végre egy állatkedvelő asszony szállást adott az utazónak és elválaszthatatlan leopárdjának. Képünk azt a jelenetet ábrázolja, amikor a leopárd és gazdája a lakás ablakából nézi az alattuk nyüzsgő utcai forgalmat.

szabad szétlépni, Borah szenátor pedig megmaradt a maga álláspontján. Laval francia miniszterelnök október 27-én elhagyta Amerikát, a francia, angol és német lapok szerint a francia-amerikai tárgyalások kudarcra végződtek.

Mussolini olasz miniszterelnök legutóbb hatalmas beszédet mondott, melyben ismét a *békeszerződés megváltoztatását követelte, mert a mostani békek a bosszu, az áskálódás és a remület békeokmányai*.

Grandi olasz külügyminiszter október hó 26-án Berlinbe utazott, hogy viszonzza a német államférfiak római látogatását.

Benes kezét akar nyújtani Magyarországnak. Benes dr. cseh külügyminiszter az elmúlt héten a képviselőház és a szenátus külügyi bizottsága előtt hosszabb beszédben ismertette Csehország külügyi helyzetét. Magyarországgal kapcsolatban azt a kijelentést tette, hogy *Csehországnak kötelessége Magyarországnak mai nehézségei közepe, készségesen kezét nyújtani az együttműködésre*. Éppen a nehézségekkel teljes idők hozzák közelebb az embereket és az államokat. *Csehországnak érdeke fűződik ahhoz, hogy Ausztriának és Csehországnak jól menjen a sora*.

Hatvan millió schilling kölcsönt kapott az osztrák nemzeti bank. A francia nemzeti bank hatvan millió schilling értékű hitelt bocsátott az osztrák nemzeti bank rendelkezésére, külföldi pénzemekben. A hitel nagy megkönnyebbülést okozott a bécsi piacon. Remélik, hogy a külföldi értéktőzsdék néhány napon belül ismét jegyezni fogják a schillinget.

MEZŐGAZDASÁG

Az angol szopós malacok táplálása.

Irta: Schandl József dr.

Az angol malacot három hetes korában már etetni kell, mert igen nagy a fejlődési energiája, amit kihasználatlanul hagyni nem volna gazdaságos dolog; már pedig a nagyobb számú malacnak e korban már az anya tejével nem nyújt elegendő táplálékot.

A szopós malac első takarmánya lehetőleg az árpa, ha ez tuldrága volna, akkor a buza vagy zab legyen. Az árpa, buza és zab ugy egymagukban, mint keverékben is alkalmasak a malacok táplálására.

Magyar ember
magyar cégtől vásárol

minden hangszer,
melyet a legfinomabb minőségben és legolcsóbb árban

REMÉNYI MIHÁLY
hangszertelepe szállít.

Budapest, VI./29. Király-utca 58.

Kérje most megjelent új árjegyzékemet.

Ha már a malacok egy hónapos kort betöltötték, keverékekrak adagolására kell áttérni, mert a gabonamagvak utján sem a kellő mennyiségű fehérjét, sem a szükséges mézszadagot nem lehet nekik biztosítani.

Németországban nagyon bevált az u. n. ruhsdorfi malackeverék, melynek 79 százalékát gabonadara (árpa, zab-, tengeridara), 20 százalékát proteindus abrakféle (halliszt, vérliszt, szárított sörélesztő) és 1 százalékát szénsavas takarmánymész adja. Kitűnő hatása bizonyára a magas fehérjetartalomban (17 százalék) és a fehérjedus abrakok keveréke utján az u. n. teljes biológiai hatásban leli magyarázatát. (Teljes biológiai hatás alatt azt értjük, hogy a szervezet a takarmányban hozzájut mindazon vegyülethez, miből sejtjeit felépíteni tudja.)

A halliszt azonban csak akkor alkalmas malacéplálásra, ha konyhasótartalma az 5 százalékot meg nem haladja. Nagy figyelmet érdemel a vérliszt megválasztása: feltétlenül romlatlan és ne tulpörkölt legyen.

A ruhsdorfi keverék helyettesíthető azonban más rendelkezésünkre álló takarmánnyal. Így például a gabonadarát vagy annak bizonyos részét háromszor annyi (1 kilogramm dara helyett 3 kg.) párolt burgonya pótolhatja. A proteindus abrakféléket helyettesítheti 10—15-ször annyi lefőlözött tej. A tej feltétlenül friss, ne savanyodó legyen. A gümőkór terjedésének megakadályozására helyes lesz feletetés előtt a tejet felforraltatni. Sőt helyettesítheti a ruhsdorfi keverék proteindus abrakféléit hüvelyesmagvak (pl. borsó), lenmagpogácsa, korpá és extrahált sójaliszt egyenlő arányú keveréke is, de ebben az esetben a malacabraknak a gabonadarák csak 66 százalékát alkossák, az imént felsorolt takarmányok keveréke 33 százalékát, 1 százalék pedig marad a takarmánymészre.

A malacok abrakját porciózni, azaz kimérni teljesen felesleges. Annál jobb, minél többet esznek meg belőle! Így lesznek gyorsan fejlődők és jó hizók.

Gyászünnepe Nagyatádi Szabó István sirjánál.

Október hó 25-én, vasárnap, Mayer János kiszgazdaminiszter és kíséretében Csizmadia András, Tankovich János, Kuna P. András, Görgey József, Simon András, Biedermann Imre, Póntek Pál, Téglásy Béla, Gálffy Dénes országgyűlési képviselők, Szabó Sándor dr., a Nagyatádi Szabó István Emlékerleg Bizottság elnöke, Sámik József felsőházi tag, Neubauer Ferenc ny. államtitkár, Éhn Kálmán volt országgyűlési képviselő, Nagy Sándor és Szekeres László, a Faluszövetség kiküldöttjei, végül Kelecsényi Miklós miniszteri osztálytanácsos Erdősokonyára utaztak, hogy lerójják a kezelet adóját a halhatatlan földművesvezér, Nagyatádi Szabó István sirjánál.

A miniszter és kísérete legelőbb a megboldogult családjánál tett tisztelegő látogatást, majd a gyászünnepekre a temetőbe vonultak. A Magyar Hiszekegy előadása után Halka Sándor ref. esperes mondott mélyhatású imát, majd Póntek Pál országgyűlési képviselő tartott magasszárnyalású beszédet és elhelyezte a sírra az *Egységspárt* hatalmas babérkoszoruját. Utána Szabó Sándor dr. szólott és azt hangsúlyozta, hogy Nagyatádi Szabó István népe hűséggel és áldozatkészséggel ki fog tartani továbbra is a második ezer esztendő megalapozásában.

Ezután került sor a sírhant megkoszoruzására. Sámik József felsőházi tag a Somogymezei Kiszgazdák Egyesülete és a Somogymezei Kiszgazdapárt, Lőrinc János a nagyatádi választókerület, Bokor János Erdősokonya, Farkas István Rinyaujlak és Nagy Gábor Visonta község koszoruit helyezték el. A kezeletes ünnepséget az erdősokonyai dalárda éneke zárta be.

VASÁRNAPTÓL-VASÁRNAPIG

GAZDATÁRSADALMI HIREK

A vidéki Hangya Szövetkezetek a központ mellett.

A Hangya Szövetkezeti központ az ősz kezdete óta az ország különböző vidékein ugynevezett Hangya-napokat rendez, amelyeknek célja a falusi lakosság és a szövetkezetek között fennálló viszony kimélyítése s a szövetkezeti terményértékesítés gyakorlati módszerének ismertetése. A Hangya-napok iránt országszerte nagy érdeklődés mutatkozik s a propagandagyűlések sikere azt mutatja, hogy a vidéki lakosság a mai nehéz viszonyok között is fokozottan átértzi a szövetkezetek munkásságának szükségét. A szövetkezeti napok során legutóbb Zsáka községben volt propagandagyűlés, amelyen Vay László báró főispán és a Hangya központ vezérigazgatója, Balogh Elemér dr. felsőházi tag is megjelent. Október 19-én Békéscsabán volt szövetkezeti gyűlés, amelyen a környékbeli szövetkezetek vezetői jelentek meg.

Magyar buzakivitel Angliába és Franciaországba.

Buzakivitelünk szeptember havi adataiból *Anglia* és *Franciaország* jelentékeny szerepe tűnik ki a magyar buza elhelyezését illetően. Az idén szeptemberben 467 ezer métermázsá buzát vittünk ki, tehát 200 ezer métermázsával többet, mint tavaly. A legtöbbet vittük ki Angliába: 167 ezer métermázsát, majd Ausztria következik: 136 ezer métermázsával, Svájc: 64 ezer métermázsával, *Franciaország*: 51 ezer métermázsával, azután *Görögország*, *Belgium*, *Hollandia* 11—10 ezer métermázsával, *Csehszlovákia* 7 ezer és *Alger* (Afrika) 5 ezer métermázsával. Ezek a számok világosan mutatják, hogy a magyar buza a nyugati piacokon határozottan tért hódított.

Darányi államtitkár egy balatonfüredi földmunkás ünnepségen. Tamás Mihály balatonfüredi földmunkás felszázados munkájának elismeréséül *Ivady Béla* földművelésügyi miniszter pénzjutalommal és diszoklevéllel tüntette ki. A kitüntetést a járás főszolgabírája szép ünnepség között adta át Tamás Mihálynak. Az ünnepségen megjelent *Darányi Kálmán* dr. miniszterelnökségi államtitkár is, aki megleghangu beszédet intézett a kitüntetett Tamás Mihályhoz, akit példaképpül állított választókerülete munkásifjúsága elé.

Olaszok győzelme a magyar boxolók fölött. Október hó 19-én zajlott le Rómában a negyedik magyar-olasz amatőr boxmérkőzés, amely hosszas és izgalmas küzdelem után, az olasz győzelmével végződött. A mindvégig szép mérkőzésen megjelent *Mussolini* olasz miniszterelnök is, a fasiszta-párt számos vezetőjének kíséretében, *Cavalliere Marzia*, az olasz ökölvívó szövetség főtitkára, őszinte barátsággal köszöntötte a magyar csapatot, amelynek nevében *Kankorszky Artúr* mondott köszönetet. Ezután megkezdődött a mérkőzés, amelynek során az olasz ökölvívók 11:5 arányban győztek a magyar boxolók ellen.

Bethlen István gróf meggyógyult. Bethlen István gróf volt miniszterelnök betegségéből teljesen felgyógyult és néhány napi pihenő után elhagyta a sanatóriumot. A volt miniszterelnök a mult hét folyamán elhagyta a betegágyát és naponként többször rövid sétát tett a sanatórium kertjében.

Regényfolytatásunk anyagtorlódás miatt mai számunkból kimaradt.

Világhírű Hicó gyermekkoecik nagy-bani árban, bőroidalas, ernyővel sülyeszthető

faoldalas, ernyővel sülyeszthető	P. 46.—
angol modern koeci	P. 65.—
játék babakoeci erős sport	P. 75.—; 80.—; 90.— 98.—
játék babakoeci ernyővel	P. 5.— 6.50
finom babakoeci	P. 9.— 10.80
gyermektieklil, 3—5 éves gyermeknek, elől nagy kerékkel, állítható nyereggel, kisébb	P. 17.—
gyermekautó, piros vagy fehér színben, párnázott	P. 17.—
lánchajtással	P. 40.—
	P. 50.—

Nagy javítóműhely, képes árjegyzék ingyen.
Láng Imre mérnök, Budapest, VI., Teréz-körút 3/v

Kitüntetett uradalmi gazda. *Ivady Béla* földművelésügyi miniszter pénzjutalommal és díszoklevéllel tüntette ki *Lia* Ferenc uradalmi gazdát, aki a keresztesi gazdaságban ötven éven át teljesített szolgálatot. A miniszter kitüntetését a járási főszolgabíró adta át szép ünnepség keretében a gazdának. *Szabó* Károly nagybérlő öröklakással és pénzjutalommal tüntette ki a hírség gazdát.

Borzalmas robbanás egy németországi bányában. Borzalmas robbanás történt október hó 19-én *Bochumtól* tíz kilométernyire fekvő *hernei* bányamedencében. A robbanás a Mont-Cenis bányában történt s a katasztrófa következtében mintegy husz bányász vesztette életét. A hatóságok azonnal hozzáfogtak a mentési munkálatokhoz, amelynek során a halottakon kívül negyven súlyosan sebesült bányászt hoztak föl a mélységből. A katasztrófát bányalég-robbanás idézte elő.

Evangélikus templomavatás a vidéken. Október hó 18-án, vasárnap két vidéki evangélikus egyházközség új templomát adták át rendeltetésének. *Raffay* Sándor dr. bányakerületi püspök avatta fel *Szentotomnya* község új evangélikus templomát, amelyet az alig kétezeröttszáz lelket számláló gyülekezet saját költségén állított fel. *Goduly* Henrik dr. tiszántúli püspök az új kisvárdai evangélikus templomot nyitotta meg ünnepélyesen. A kisvárdai gyülekezet mindössze két éve áll fen és összesen nyolcvanhét lelket számlál. Az új templomot huszonnyolcezer pengő költséggel építették fel.

Kitüntetett gazdasági munkás kiskunhalason. *Ivady Béla* földművelésügyi miniszter pénzjutalommal és díszoklevéllel tüntette ki *Kiss* B. Sándor kiskunhalasi gazdasági munkást, aki harminc esztendeje dolgozik ugyanannál a gazdálkodónál. A földművelésügyi miniszter kitüntetését *Fekete* Imre polgármester adta át *Kiss* B. Sándornak.

Rablógyilkosság Apátfalván. *Luczkó* János ötvenkét éves apátfalvai gazdálkodót a napokban a község határában holtan találták. Mint a nyomozás megállapította, a gazdálkodó rablógyilkosságnak esett áldozatul s a csendőrség néhány napi vizsgálat után megállapította, hogy a gyilkosságot *Varga* F. Pál huszonhárom éves napszámos követte el. *Varga* a tanuk vallomása szerint maga is ott volt a holttest megtalálásánál, de a csendőri nyomozás megkezdése után nyomtalanul eltűnt a faluból. A csendőrök kihallgatták a gyilkos hugát, aki elmondotta, hogy bátyja bevallotta neki a gyilkosságot. Elmondotta továbbá, hogy *Varga* a pénzt az istálló padlásán rejtette el. A házkutatás alkalmával *Varga* lakásán megtalálták a véres dorongot, mellyel agyonütötte *Luczkó* Jánost és megkerült a pénztárcá is az ellopott pénzzel. A csendőrség *Vargát* október 23-án hajnalban az egyik apátfalvai tanya környékén elfogta.

Jubiláló olvasókör. A *Szentgáli Polgári Olvasókör* a napokban ünnepelte fennállásának harmincnégy esztendő jubileumát. Az ünnepi gyűlést *Kajdi* Lajos elnök nyitotta meg, majd *Somogyi* Gábor, postamester, ismertette a kör történetét. Megemlékezett a nehéz forradalmi időről is, amikor a kör sziklászilárdan megállta a helyét és ezzel példát mutatott a fiataloknak. Beszédében elmondotta, hogy nagyatáji *Szabó* István valamikor ebben a körben bontotta ki először a kiszegedapárt zászlóját. A szépen sikerült hazafias ünnep a *Szózat* élénklésével ért véget.

Megmérgezték a szilasbálhási uradalom ötven tehenét. *Droppa* Kálmán szilasbálhási földbirtokos uradalomban ismeretlen tettes a napokban a tehenek takarmányába arzén és higanytartalmú csávázószert vegyített, amitől ötven szarvasmarha, kőszőlők negyven kiváló tejlőképességű tehén elpusztult. A csendőrség erőlyes nyomozást indított a lelkiismeretlen tettes kérékerítésére.

ÁRZUHANÁS!

Már fillérekért megbízható jó árut adunk

80 cm széles, sima crém-függöny-kelme méterje **48 fill.**

Kitűnő tenniszflanell vagy schiffon-maradékok méterje, vagy pohártörölő, vagy piké-törülköző darabja **59 fill.**

Kitűnő pamutgyolcs, vagy kékesfestő, vagy sportflanell, vagy tartós ingzefir méterje **69 fill.**

Ágynemű-kanavász, vagy borerős angin, vagy mindennemű fehérneműre alkalmas kitűnő pamutvászón méterje **98 fill.**

SZENZÁCIÓ

3 méter széles, tartós, jóminőségű férfiöltönyszövet, gyönyörű divatszinekben, sötétkék és fekete színben és hozzávalóval együtt, vagy 3 méter női- vagy férfikabátszövet **29-88 fill.** Pengő

TOVÁBBÁ különböző méretű gypaju-kamgarn maradékok, férfiöltöny és kabátokra igen alkalmasak hihetetlen olcsó árban: 140 cm széles csikos nadrágszövet méterje P 3.90, 140 cm széles fiúöltönyszövet méterje P 2.90, zsebkendő darabja 29 fillér, kitűnő férfizokni párja 39 fillér, női harisnya 59 fillér, két méter hosszú, kitűnő kész lepedő darabja P 3.88, kész paplanlepedő darabja P 6.70, gyönyörűszép duplagalléros, divatos férfingek darabja P 3.90, virágos vattapaplan darabja P 9.80.

Kapható **CSAK AZ UDVARBAN** Cim: **Olcsó Maradék vásár és Textilraktár 32. KIRÁLY-UTCA 32. alatt**, sarokház bejárat kizárólag az udvarban.

Postai rendeléseket 36 év óta lelkiismeretesen teljesítünk.

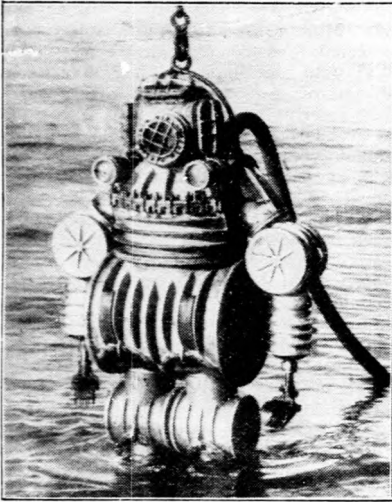
Itt levágandó és rendelés alkalmával borítékban beküldendő

T. OLCSÓ MARADÉKVÁSÁR ÉS TEXTILRAKTÁR Budapest, Király-utca 32.

Szelvény. A megrendelő neve*

*Olvasható, pontos címet kérünk.

V. Lakhely u. p.

Újfajta villamos buvárlőfőzet.

A háború alatt elsüllyesztett hajók kincseinek kiemelésével nagy vállalatok foglalkoznak. Legszükségesebb kellek: a tökéletes buvárlőfőzet, melynek segítségével a buvár nagy mélységekbe leszállhat. Képzünk egy újfajta buvárlőfőzetet ábrázol, melynek súlya körülbelül száz métermázsa és tagjait villamos-áram mozgatja.

Felavatták a zákányi népházat. Zákányban szép ünnepség keretében avatták fel a napokban a község új népházat és a hősök emlékművét. Reggel szentmise volt, amely után a népházban Inkey Pál báró ünnepi beszédében méltatta a nap jelentőségét. A népház felépítését és a hősi emlékmű felállítását Zichy Ödöné grófnő áldozatkészsége tette lehetővé.

Megölte a barackmag. Kertész Istvánné nagykőrösi asszony öt éves kislánya a napokban a padláson egy csomó őszibarackmagot talált. A kislány feltörte a magokat és megette. Még aznap este a gyerek nagyon rosszul lett, másnap magas láza volt, harmadnapra pedig orvosi segítség ellenére meghalt. Az orvosi vélemény szerint valószínű, hogy a gyermeket a keserű barackmagból kifejlődő kéksav ölte meg. A halál okának kidaráltságra elrendelték a kislány holttestének felboncolását.

Árzuhanás című hirdetés jelent meg lapunk mai számában. Ebben a hirdetésben tényleg olyan ósosságok vannak felsorolva, hogy azokat minden olvasóknak figyelmébe ajánljuk. Rendeljen, míg a készlet tart. Cím: *Ósós Maradványok és Tertitaktár, Budapest, Király-utca 32.*

Magára gyujtotta a házat két kis gyermek. Tóth Lőrinc mifeleli gazdálkodó feleségével együtt a napokban a szőlő-hegyre ment és otthon hagyta két kis gyermekét, az öt éves Ferencet és a négy éves Károlyt. A kisebbik fiu a pajtában kitétt ágyneműre feküdt, a nagyobbik gyerek pedig az udvaron játszott, majd pedig megunt a játékot és gyufával meggyujtotta a pajtában főlhalmozott szénát. A kis fiu gyönyörködve nézte a tüzet, de amikor az őse alatt is meggyulladt az ágynemű, rémületében az udvarra rohant, ahol összeesett. Szerencsére a szomszédok kimentették a súlyosan sebesült kisgyermeket. A pajtáról átespott a tüz a lakóházra is és a pajta, a lakóház és az egész évi termés a lángok martaléka lett.

Visszanyeri fiatalkori eredeti hajszinét. ha az „Ibis” keleti hajfijító regenerátort használja. *Okéllten próbálja meg. 5—6 nap alatt bajszának, szakállának visszajön az eredeti természetes színét.* Itt az a fődolog, hogy nem festék, nem ártalmas. A haj-hagymát életre kelti és a haj eredeti színét nyeri vissza. Például, ha valakinek szőke haja volt, az szőke lesz, ha barna volt, barna lesz és így tovább. Tegyen egy próbát és rendeljen egy üveggel, hálás lesz érte. A *Vasárnap*-ra való hivatkozás mellett, kedvezményben részesül. Megrendelhető: *Vellner Herkules-drogéria, Budapest, Kálvin-tér 5. szám.* Postai csomagokat utánvét mellett szállít.

Ezeröttszáz üres lakás a fővárosban. A *Fővárosi Statisztikai Hivatal* a napokban tette közzé legutóbbi füzetét, amelyben a fővárosi építkezések jelenlegi állapotáról ad képet. A közlemény adatai szerint az év elejétől egész augusztus hó végéig a fővárosban hatszáz lakóház épült s az új lakóházakban összesen 2449 lakás létesült. Az állandóan súlyosodó gazdasági helyzet következtében *augusztus hó végén ezeröttszáz lakás állott üresen a fővárosban.*

TANÁCSADÓ

Kérdés: Hol lehet sertésoltáshoz szükséges megfelelő oltó-fecskenőt beszerezni? (A. I., Tólkomlós.) — **Felelet:** Forduljon az alábbi műszerkereskedő cégekhez: Fischer Ferenc, Budapest, IV., Városháza-utca 14.; Mone Orvosi Műszerüzem, IX., Üllői-ut 1.; Peér Ottó, VIII., Baross-utca 21.; Wesszely István és Társa, IV., Apponyi-tér 1. szám.

Kérdés: Mivel lehet a vizet sárga, zöld és lila színre úgy megfesteni, hogy a megfestett folyadék ne legyen zavaros? (K. J., Mindszent.) — **Felelet:** Drogériákban kaphat bármilyen színű anilín festéket, amely mérgegmentes és szép, átlátszó tiszta színre festi meg a vizet.

Kérdés: Hogyan lehet a nedves talajú szoba földjét szárazzó tenni? (I. F., Rezi.) — **Felelet:** Ha a ház nincsen alapincévezve, úgy valamilyen szigetelő anyaggal kell vízmentessé tenni a padlót. Szigetelő anyagnak döngölt betonlaziment használható.

Kérdés: Huszonöt hold földem van, kötelez vagyonadó fizetni? (P. T., Kondoros.) — **Felelet:** Az 1927. évi 300. számú pénzügyminiszeri rendelet szerint, ha jövedelemadó nem fizet, úgy 25.000 P-ón aluli vagyonérték nem esik adó alá. — Ha tehát nem fizet jövedelemadót, úgy ezt a körülményt jelentse be az adóhivatalnak azzal együtt, hogy vagyona 25.000 pengőn alul marad.

Hű olvasó, Kocsér. A fizetésleszállításra vonatkozó kérdése nem elég világos. Ismétlje meg és írja meg, hogy milyen javadalmaszról, illetőleg állásról van szó.

Kérdés: Hol tudhatom meg T. E. báró volt századosnak mai beosztását? (B. A., Sátoraljayhely.) — **Felelet:** Forduljon a magyar királyi honvédelmi minisztériumhoz, Budapest, I. Vár, Díszter.

Kérdés: 1. Milyen állami vagy városi állásokra képesítenek a mezőgazdasági szakiskolák? 2. Mikor van felvétel az erdőéri és vadéri iskolákban? 3. Milyen hirdetések jelennek meg az Országos Pályázati Közlönyben? 4. Milyen alkalmazást kaphatok az elemi iskola hatodik osztályának kitűnő bizonyítványával? (K. N. J., Városlánya.) — **Felelet:** 1. A magyar királyi mezőgazdasági szakiskolák elsősorban a saját gazdaságukban működő gazdák részére nyújtanak megfelelő oktatást. A somogyzentúri m. kir. mezőgazdasági szakiskola gazdasági ispáni állásokra is képesít. 2. Minden év szeptember elején. A felvételt végzett az iskolák igazgatóságához kell fordulni, amely Esztergomban és Szegeden (Királyhalom) van. 3. Jelenleg semmiféle hirdetés nem jelenik meg, mert a lap megszűnt. 4. Sajnos, manapság az elemi iskola elvégzése már egyetlen állásra sem képesít. Az elemi iskola elvégzése után vagy ipart, vagy kereskedelmet kell tanulnia, vagy pedig felsőbb iskolákat kell végeznie, hogy szakképesítése révén elhelyezkedjen. Az elemi iskola nem nyújt szakképesítést, csak alapismereteket ad.

Kérdés: Hol van a mezőgazdasági akadémia és milyen végzettséggel vesznek fel az akadémiaira? (B. J., Szentotony.) — **Felelet:** Magyar királyi mezőgazdasági akadémia van: Keszthelyen, Magyaróvárott, Debrecenben. Az akadémiai tanulmányi ideje három év. Felvételi kellek: középiskolai vagy kereskedelmi iskolai érettségi bizonyítvány. Felvételre képesít még a felső mezőgazdasági iskola érettségi bizonyítványa is.

Szőlészeti, borászati,

gyümölcsészeti, mezőgazdasági, állattenyésztési, szeszlozde, mustbeszűrités, konzerv terén, 1932. január 1-én 27 évi praxissal rendelkező szakegyen állású óhajáná változtatni. Cím a kiadóban meg tudható.

REJTVÉNYEK

1. Szórejtvény.

copf Fertő nyul káryában van A T

(Beküldte Peti János Liszórol.)

2. Közmondás-rejtvény.

Élelem, eb, szerény, vaj, munkás, kokas,
Isten, él, kazal, bál, adós.

Ezeknek a szavaknak mindegyikében egy-egy betű vagy szótag van elrejtve, melyeket helyesen egymásmellő rakva, egy közmondást nyerünk.

(Beküldte Hornyák György Füléről.)

3. Szórejtvény.

C pék teszi a mi el nem mulik

(Beküldte Hegedüs Imre Kistelekről.)

4. Szórejtvény.

tűz üzlet oz szám
(- h)

(Beküldte Ádám Sándor Sajómercséről.)

5. Szórejtvény.

S
S G S

(Beküldte Zombor Péter Nyíregyházáról.)

6. Szórejtvény.

vizben élő állat a kender része
(- k)
I férfinév

(Beküldte Nagy M. János Karcagról.)

A rejtvények helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával a 48-ik számban közöljük.

A 42-ik számban közölt rejtvények helyes megfejtése:

1. Szórejtvény: **Határállomás**. 2. Pontrejtvény: **Igazságot Magyarországnak**. 3. Szórejtvény: **Kétségek közt**. 4. Szórejtvény: **Téritő**. 5. Szórejtvény: **Tehetetlen**. 6. Szórejtvény: **Kálomista**.

Helyesen megfejtették: Ifj. Bérés K. János, Gábor Idikó, Keeskés János, Fekete Bálint, Bagi József, Bodor István, Katona János, Szente Dezső, N. Czírok Sári, Szorényi József, Hadnagy István, Kivés György, Joo András, Szántó Béla, Zákányi József, Csizsár István, Patonai János, Fizéll József, Sánta Jolán, Nagy Béla, Simon József, Szekeres László, Palugyai Ádám, Oroszi István, Odor József, Tankó Béni, P. Czeke Gizella és Bántó Mihály.

Jutalomkönyvet nyertek: Patonai János (Szombathely), Sánta Jolán (Pesterzsébet), Oroszi István (Cegléd).

A 43-ik számban megjelent rejtvények megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával együtt jövő héten közöljük.

Eredeti

The Whitworth kerékpárok

Central-Bobbin varrógépek. Gramofonok és rádiók kényelmes részletre. Alkatrészek nagybani árban Friss külsők P 5.80-tól, belsők P 1.80-tól, lánc P 2.80-tól, stb. Nagy javítóműhely. 1000 képes árjegyzék ingyen.

Láng Imre mérnök, Budapest, VI., Teréz-körút 3/v.

„Baromfitömő-készülék“- kel

egy perc alatt tömhet és a fulladás ki van zárva és a jóság nem törődik. Sok időt nyer és könnyedén dolgozhat. Olcsó. Ha tíz libát kitömött, már megtérült az ára. Kérje a 2. sz. árjegyzéket ingyen. Cím: **KUGLER SÁNDOR, MAKÓ.**

VÁSÁROK JEGYZÉKE

November hó 1-én, vasárnap.

Ló-, marha-, sertés- és kirakodóvásár: Cegléd, Szolnok, Új-kecske. — Ló-, marha- és sertésvásár: Ráckeve. — Kirakodóvásár: Budapest.

November hó 2-án, hétfőn.

Ló-, marha-, sertés- és kirakodóvásár: Ádánd, Dumaszekeső, Esztergom, Győrasszonyfa, Isztimér, Izsák, Kadarkút, Kéthely (sertésvásár bizonytalan), Kisköre, Lovasberény, Mernye (sertésvásár bizonytalan), Pécs, Sátoraljaújhegy, Szabadszentkirály, Szerencs, Szil, Tolna. — Ló-, marha- és sertésvásár: Balassagyarmat, Dunaföldvár, Eger, Hatvan. — Marha- és kirakodóvásár: Nagykapornak. — Kirakodóvásár: Budapest, Ráckeve, Szolnok, Szentendre.

November hó 3-án, kedden.

Ló-, marha-, sertés- és kirakodóvásár: Beled, Gödre, Gyula, Ivád, Jánoshalma, Karmacs (Sertésvásár bizonytalan), Nagykanizsa (sertésvásár bizonytalan), Soltvadkert (sertésvásár bizonytalan). — Kirakodóvásár: Balassagyarmat, Dunaföldvár, Budapest, Hatvan. — Ló-, marha- és sertésvásár: Mezőtúr, Simontornya, Szikszó, Tata.

November hó 4-én, szerdán.

Ló-, marha-, sertés- és kirakodóvásár: Alattyán, Alsópaty, Kaba, Kaposvár (sertésvásár bizonytalan), Lébény, Tas, Vésztő (sertésvásár bizonytalan). — Kirakodóvásár: Budapest, Mezőtúr, Simontornya, Tata. — Marha- és sertésvásár: Jánosháza. — Marha- és kirakodóvásár: Óriszentpéter.

November hó 5-én, csütörtökön.

Ló-, marha-, sertés- és kirakodóvásár: Balatonfőkajár, Darány (sertésvásár bizonytalan), Encs, Göresény, Gyöng, Lövő, Marcali, Marcaltő, Mike (sertésvásár bizonytalan), Ónod. — Kirakodóvásár: Budapest. — Ló-, marha- és sertésvásár: Celldömölk, Putnok. — Marha- és sertésvásár: Kiskomárom. — Marha-, sertés- és kirakodóvásár: Kővágóörs.

November hó 6-án, pénteken.

Kirakodóvásár: Budapest.

November hó 7-én, szombaton.

Kirakodóvásár: Budapest.

VÁSÁR ÉS PIAC

(Fővárosi árak október hó 26-án.)

GABONATÖZSDE

KÉSZÁRUPIAC

Buza, Úszavideki, 77 kg-os 10.65—10.95, 78 kg-os 10.80—11.10, 79 kg-os 10.95—11.25, 80 kg-os 11—11.30, felsőtiszai, 77 kg-os 10.10—10.35, 78 kg-os 10.25—10.50, 79 kg-os 10.45—10.65, 80 kg-os 10.50—10.70; fejérmegyei, dunántúli, 77 kg-os 10.05—10.30, 78 kg-os 10.20—10.45, 79 kg-os 10.40—10.60, 80 kg-os 10.45—10.65, pestvidéki 77 kg-os 10.10—10.35, 78 kg-os 10.25—10.50, 79 kg-os 10.45—10.65, 80 kg-os 10.50—10.70, bácskai, 77 kg-os 10.05—10.30, 78 kg-os 10.20—10.45, 79 kg-os 10.40—10.60, 80 kg-os 10.45—10.65 pengő.

HATÁRIDŐPIAC

A határidőpiacon jegyzett árak olyan terményekre vonatkoznak, melyeket az eladó csak bizonyos idő múlva köteles szállítani, a vevő pedig ugyanakkor fizetni. Ha valaki például novemberben márciusi búzát vesz, illetőleg elad, akkor az eladónak márciusban kell szállítani a búzát, a vevőnek pedig ugyanakkor kell fizetni az árát.

Rozs, pestvidéki és egyéb 10.80—10.90, árpa, takarmány, elsőrendű 16.00—16.50, másodrendű 15.75—16.00, sörárpa felvidéki 19.00—22.50, egyéb sörárpa 17.50—19.00, gab elsőrendű 18.25—18.75, gab másodrendű 17.90—18.20, tengeri 15.75—16.00 pengő métermázsánként.

Buza decemberre 10.83—10.84, márciusra 11.96—11.98, 80 kg-os tiszta 11.50—12.50, rozs decemberre 11.62—11.65, márciusra 12.67—12.70, tengeri májusra 13.25—13.28 pengő métermázsánként.

A készárúpiac és határidőpiac gabonárait boletta nélkül kell érteni!

Vetőmagpiac. (A Mauthner Üdön magtermelő és magkereskedelmi r. t. heti jelentése.) A forgalom az elmúlt héten szűk keretek közt mozgott, mert a vevők a bizonytalan gazdasági helyzet folytán még tartózkodók. Loherevung továbbra is lanya, termelők részéről erősebb a kínálat, azonban csak elősőbb áron lehetséges az elhelyezés. Lucerna még szintén lanya, jöminőség világos áruban a kínálat gyengébb, míg barna, ázott áru csak alacsony ár mellett volt elhelyezhető. Ballacimung iránzata szilárd, a kínálat csekély. A budapesti áru- és értéktársaság hivatalos jegyzései 100 kiöntéket, nyersárut, budapesti paritásban: káposztarepce 20—20.75, vörös köles 15—16, vegyes köles 14—14.50, lucerna 65—80, lóhere 115—125, lenmag I. 21.50—22, lenmag II. 21—21.50, kék mák 63—64.50, Viktória borsó 26—26, zöld borsó 16—20 pengő.

Liszt. A nyílt piacokon: Buzadar 44—48, duplanullás finom tészta 38—42, nullás 38—42, kettős főzöliszt 36—38, négyes kenyérliszt 34—36 fillér kilogrammonként.

Abraaktakarmánypiac. Árpakora 12.50, borsóhéj 12.50, lenmagpogácsa 19, napraforgópogácsa 17.50, repecpogácsa 12.50, rozskorpa 10.75, rozskonkoly 12, rozsoesü 10, rozstakarmányliszt 14, szójababpogácsaliszt nagyban 25, kiesiben 27, tökmagpogácsa 20 pengő métermázsánként.

Burgonya. Az árak készpénzben, aranypengő értékben, 100 kilogrammonként, budapesti paritásban értendők és magyar átlagminőségű, azonnal szállítandó árura vonatkoznak. Wohlmann, étkezésre 5.20—5.40, Krüger, étkezésre 5.30—5.50, Ella, étkezésre 6.50—7, nyári, róza, étkezésre 10.50—11, őszi róza, étkezésre 8—8.50 pengő.

Takarmányvásár. Réti széna másodrendű 8—9.50, harmadrendű, csomagolásra 7—7.25, muharzéna 8.50—10, lucernaszéna 9.50—11, alomszalma elsőrendű 5—5.70 pengő métermázsánként.

Cirokszakál, takaró, szalma, átlagárban 16—18, bélés szalma átlagárban 10 pengő métermázsánként. — **Cirokmag** 6—6.50 pengő métermázsánként.

Borjувásár. Élő borjú, belföldi szopós: Elsőrendű 0.80—0.90, kivételesen 0.96, másodrendű 0.60—0.78 pengő kilogrammonként, élőszulyban.

Tenyészmarhák és jármosok. Elsőrendű belföldi jármosok (tarka) 0.62—0.64, elsőrendű belföldi jármosok (fehér) 0.62—0.64, 1½—2 éves üszök 0.58—0.61, 1½—2 éves tinók 0.58—0.61, fiatal, friss fejtesthén 0.85—0.95 pengő kg-ként, élőszulyban.

Lóvásár. Csikó 35—40, izás kocsi (nehéz, nyugati fajta) 240—350, izás kocsi (könnyű, nyugati fajta) 200—420, alárendelt minőségű lovak 30—190, vágólovak 30—140 pengő darabonként.

Vágómarhavásár. Ökör, gyenge minőségű 36—48, bíka, közép minőségű 48, tehén, legjobb 64—75, közép 48—61, gyenge 34—44, növedék 42—60, eszontzni való 20 fillér kilogrammonként, élőszulyban.

Sertésvásár. Könnyű sertés 90—104, közép 104—112, nehéz 112—118, keresztetett 114—115 fillér kilogrammonként, élőszulyban.

Nyersbőr. Marhabőr, magyar 0.70, tarka (40 kg-ig) 0.75—0.80, (40 kg-on felül) 0.85—0.90, borjubőr (rövid lábbal) 6.65 kg-ig 1.20—1.25, nehezebb 1.07—1.12 pengő kilogrammonként.

Husvásár. Marhahús a nyílt piacokon: Rotélyos, vastagbátásin, felső 160—320, fehérpesevny, gömbölyű felső 140—280, fartsó, hátszín, csontos oldalas, tarja, szegye 100—180, gulyásnak való 100—180 fillér kilogrammonként. — **Borjúhús:** Felszeletelt comb 260—300, sütni való 120—320, pörköltnek való 100—200 fillér kilogrammonként. — **Juh- és bárányhús:** Juhcomb 140—200, gerinc, lapocka 100—160, pörköltnek való 80—120 fillér kilogrammonként.

Sertésbőr. A nyílt piacokon: Friss karaj 200—280, friss comb, tarja, lapocka 172—200, friss oldalas 130—190, füstölt helybeli karaj, tarja, lapocka, oldalas 200—300, vidéki 240—320, olvasztani való szalonna 180—210, sózott kenyérszalonna 220—240, füstölt 220—260, hár 180—220, zsíros tepertő 220—260, helybeli sertészsír 184—200 fillér kilogrammonként.

Baromfi és tojás. A nyílt piacokon: Tyúk 130—320, csirke 90—240, ruca 150—220, pulyka 250—350 fillér darabonként. — **Leolt állatok:** Tyúk 160—240, csirke 160—280, hizott ruca 140—170, sovány 130—140, lud hizott 150—180, sovány 140—145, pulyka hizott 160—180, sovány 140—150, ludmáj 300—700, ludzsír és hár 220—240 fillér kilogrammonként. — **Tojás:** Friss teatojás 12—13, főzötojás 9—11 fillér darabonként.

Vad. A nyílt piacokon: Nyul bőrbén darabonként 200—400, kivette bőr nélkül 140—150, szarvascomb 160—200, gerinc 300—350, lapocka 100—160, egyéb 60—80, őzgerinc 400—500, comb 280—300, vad-disznógerinc 200—240, comb 200—240, egyéb 60—150, fácán darabja 200—300, fogoly darabja 100—160 fillér.

Hal. Élő állatok a nyílt piacokon: Hareca 300—450, csuka 260—300, ponty 160—200, kárász 100—180 fillér kilogrammonként. — **Rák:** Folyami rák 16—20 fillér darabonként.

Tej és tejtermékek. A nyílt piacokon: Teljestej 28—36, lefőzött 16, aludt tej 100, tejszín 260—320, tejföl 140—200, centrifugált tenvaj tömbben 280—320, 10 dekás csomagolásban 320—420, főzövaj 220—280, szedett vidéki 220—280, tehéntúró 80—100, sovány tehéntúró 40—70, jutturó 180—240, kevertúró 140—200, juhsajt 200—280, sajt ementáli hazai 320—500, trappista hazai 200—360 fillér kilogrammonként.

Szárzár főzelék és szárzár tészta. A nyílt piacokon: Lencse 30—80, borsó hántolt feles 40—80, bab fehér aprószelet 28—40, nagyszemű 46—56, szines 36—48, finom árpakása 70—100, durva 46—68, tojásos tarhonya 96—140 fillér kilogrammonként.

Zöldiség. A nyílt piacokon: Sárgarépa 4—14 csomója, petrezselyem zöldjével csomója 4—16, zeller zöldjével darabja 4—20, zeller kilogrammja 36—40, kalarabé darabja 2—6, kevert zöldség 14—20, karfiol 30—70, vöröshagyma makói 26—34, közönséges 24—30, fokhagyma zöldjével 36—70, fejekaposzta hazai 8—14, savanyított kaposzta 36—40, kelkaposzta 16—24, kelbimbó 80—140, vöröskaposzta hazai 18—30, fejessaláta hazai 4—12, fodrossaláta hazai darabonként 16—30, torna hazai 40—140, őszi róza burgonya 12—14, nyári róza 16—18, Ella 10—12, kifli 18—24, tömör csiperkegomba 260—400, mezei csiperkegomba 100—140, szekfűgomba 260—300, éti, vargánya, tinóru gomba 200—300, szárított gomba 600—1500 fillér kilogrammonként. Fekete-retek kilogrammonként 14—26, hónaposreték csomója 6—10 fillér kilogrammonként. Ecetben savanyított 100—120, vizes 50—60, paprika darabja 1—2, nagy paprika darabja 1—6, paprika nagy kilogrammonként 12—50, apró kilogrammonként 16—30, savanyított paprika kilogrammja 100—120, süttötök kilogrammja 16—20, főzötök kilogrammja újdonság 12—20, tők gyalult kilogrammja 24—40, paradicsom újdonság 24—30, konzerv literje 60—80, vajbáb 100—140, zöldborsó újdonság 100—160, sóka 18—30, paraj tisztított 16—30, gyökéres 12—20 fillér kilogrammonként, zöld tengerics darabonként 6—12 fillér.

Gyümölcs. A nyílt piacokon: Nemes fajalma 40—140, közönséges 16—60, nyári édes 26—60, rétesalma 18—50, nemes fajkörte 40—160, közönséges 26—70, berzencei szilva 30—80, bírsalma 26—60, őzsi barack 40—300, csemeszegfő 46—70, borszölv 16—20, feketeszölv 14—22, közönséges szölv 20—30, naspolya 40—100, gesztenye 26—80, kőszilva 140—160, gyümölcsiz 140—320, nagy papírhéjú dió 100—160, keményhéjú dió 60—90, dióhéj 280—400, mogyoró héjazott 320—440, mandula héjazott 400—640 fillér kilogrammonként.

Fűszer, mák, méz és háziszappan. A nyílt piacokon: Édesnemes paprika 340—400, félédes gulyás 320—360, rózsapaprika 260—320, erős 160—240, kereskedelmi 120—200, kék mák 90—110, pergett méz 120—160, házi szappan 124—150, közönséges szappan 90—110 fillér kilogrammonként.

Borpiac. Az elmúlt héten 18—20 és ezenfelül klosternenburgi fokos mustoként literenként 8—10 fillért is fizettek. Öbörökben a kereslet csökkent és az árak homoki vidéken hektoliterfokónként 1.1—1.4 fillér között mozgottak.

Fapiac. A magyar fenyőfapiac anyagellátását komolyan veszélyeztetik a különböző devizakorlátozások. Miután a magyar vevők a devizában való fizetést a külföldi termelőknek nem tudják garantálni, a termelők nem szállítanak még a 20 százalékos felémet árak mellett sem. — **Tücsifában** az üzletmenet élénk. Belföldi búkkhasáb ára 330, tölgy és cser, kétéves 285—300, egyéves 260—270, import búkkhasáb vámmal együtt 345 pengő vagononként, budapesti paritásban. — **Keményfában** az üzlet nehezen indul, mert nincs szükséglet. Csak búkkfűrészárut, szivós kőrörönköt és diófát lehet eladni, a többi cikkben nincs kereslet. Kistalpfák termelői ára feladólállomással: 1.10 mes talpfa 65 fillér, 1.25 mes 75 fillér, 1.35 mes talpfa 85 fillér darabonként; profilírozott ár a 20 százalékkal drágább.

Idegen pénznemek vételi és eladási ára október hó 26-án. Az első szám azt az összeget jelenti, melyet kapunk a banktól akkor, ha eladunk idegen pénzt. A zárójelben lévő szám azt az összeget jelenti, melyet nekünk kell a banknak fizetni, ha idegen pénzt vásárolunk. **Egy pengőnél többre kerül egy darab:** Angol font 21.35 (22.85); dollár 5.68 (5.72); holland forint 2.30 (2.32); német márká 1.35 (1.36); svájci frank 1.11 (1.12) pengő darabonként. — **Egy pengőnél kevesebbre kerül:** Csehkorona 16.84 (16.98); szerb dinár 10.06 (10.26); oláh leu 3.39 (3.49); olasz lira 29.10 (30); lengyel zloty 62.35 (64.15); francia frank 22.35 (22.65) fillér darabonként.

FELELŐS SZERKESZTŐ: MAYER EMIL.
KIADJA: AZ UJ BARÁZDA LAPKIADÓ RT.
FELELŐS KIADÓ: FARAGÓ ALADÁR.

Ékék, ekealkatrészek,
Boronák, kapálókék, fűkaszalók
marokkrakó és kévekötő aratógépek,
lógereblyék, kézi-járgányosok
motoros- és gézcséplőkészletek,
szecskavágók, répavágók, darálók,
morzsolók s minden egyéb gazda-
sági gép és szerzőm a
„HANGYA“ mezőgazdasági
géposztályánál
szerezhető be legjutányosabban.